

Reformskoler i Amerika.

Skønt de ledende grundsætninger, hvorefter man i Amerika går frem med hensyn til den forsømte og brødefulde ungdoms opdragelse, ikke ere væsenlig forskellige fra, hvad der møder os i den gamle verden, og skønt det er de samme spørgsmål, vi kende her hjemme fra, spørgsmålene om kaserne- eller familiesystem, om opdragelse i familier eller i anstalter, der også stå på dagsordenen hinsides Atlanterhavet, så frembyde de amerikanske reformskoleforhold dog en ikke ringe interesse, dels fordi de vise, med hvilken energi amerikanerne alt i en lang årrække have arbejdet paa denne for samfundet så vigtige sag, dels fordi den amerikanske lovgivning på en meget heldig måde skaber gode betingelser for, at arbejdet kan bære frugt.

For strax at give en forestilling om omfanget af den virksomhed, der på dette område udfoldes i de Forenede Stater, skulle vi anføre nogle talstørrelser*):

I 1883 var der til bureauet for opdragelse i Washington indgået beretning om 67 reformskoler med 593 mandlige og 599 kvindelige lærere og funktionærer, 11135 mandlige og 3805 kvindelige — tilsammen 14940 — elever. Disse anstalter have tilsammen siden oprettelsen modtaget 153145 elever. Deres biblioteker eje tilsammen 70038

*) Report of the Commissioner of Education, 1882—83, Washington 1884.

bind; deres årlige udgifter beløbe sig til 7,340420 kr. *); den årlige fortjeneste — ved elevernes arbejder, udbyttet af agerbruget etc. — til 1,514197 kr. I staten New York er der alene 13 anstalter med 374 lærere o. s. v., 5855 elever og 3,080544 kroners udgift. Det ses heraf, at anstalterne ere temmelig store; gennemsnitlig tæller hver 223 elever, i staten New York endog 450 elever. Det er derfor også naturligt og heldigt, at det „åbne system“ eller „familiesystemet“ vinder mere og mere indgang, så at nu over $\frac{1}{3}$ af skolerne ere grundede på nævnte system. Dette har imidlertid kostet både tid, penge og alvorlige principielle kampe. I de første reformatorer, som oprettedes for nogle og tresindstyve år siden, vare alle eleverne sammenblandede; for at passe på dem anså man det fornødent at indeslutte dem i celler om natten, at holde vinduerne stængede, dørene aflåse og skolens enemærker omgivne med høje mure. Lidt efter lidt skete der dog et omslag, og i 1858 grundlagde *George E. Howe* Amerikas første „åbne“ reformskole i Lancaster, Ohio, i det væsentlige hvilende på samme principer og optagende samme metoder, som kendtes fra „Rauh's Haus“ i Tyskland og fra Mettray i Frankrig. I begyndelsen vakte det ny system megen modsigelse, især fra de gamle anstalters side; men snart vandt skolen under sin fortrinlige styrer et godt navn, og efterhånden som de overraskende gode resultater, der opnåedes, bleve mere bekendte, befæstedes dette renommé yderligere, og Ohio skolen blev pioner og mønster for en hel række af ny skoler, så at der siden den tid ikke i nogen stat er oprettet anstalter af det lukkede system, hvorimod mange ældre anstalter helt eller tildels — alt eftersom de pekuniære forhold vilde tillade det — ere gåede over til det ny system. Efter at have virket ved Ohio skolen i 19 år og efter i løbet af denne tid at have medvirket ved indførelsen af familiesystemet i

*) 1 dollar = kr. 3,73.

adskillige andre stater, overtog G. E. Howe 1878 stillingen som forstander (superintendent) ved Connecticut stats-reformskole, indførte også i denne det ny system og arbejdede den, som det synes, i få år op til en af de bedst styrede i Amerika.

Da det utvivlsomt i det hele og store er principerne i disse nyere anstalter, der have fremtiden for sig i Amerika, skal det fornemmelig være vor opgave i det følgende at give en fremstilling af deres organisation og virksomhed. Af de foran nævnte statistiske oplysninger ses det, at reformskolerne virke såvel for piger som for drenge; dog er det i meget få tilfælde, at samme anstalt optager børn af begge køn. De skoler, som særlig ere bestemte for piger, føre i almindelighed navn af „Industrial schools for girls“, medens navnet „Reform school“ særlig tilkommer drengeinstitutterne. Men skønt navnet er forskelligt, ere såvel mål som midler væsenlig de samme. Medens derimod de egenlige reformschools i de allerfleste tilfælde ere statsanstalter, der både underholdes og kontrolleres af staten, så ere pigeskolerne for det meste grundlagte og opretholdte af private, men stå dog under statens kontrol og få jævnlig også understøttelse af samme. Endelig støttes og kontrolleres adskillige anstalter af kommunale autoriteter; dette er således almindelig tilfældet med de i senere år opståede skulkeskoler (Truant schools), der særlig bekæmpe skulkeriet i de større byer. Vi holde os foreløbig til reformskolerne for drenge.

Skønt hver af de Forenede Stater har sin egen lovgivning, er der dog på væsentlige punkter overensstemmelse mellem de forskellige lovgivninger, og dette er også tilfældet på reformskolevæsenets område. Ved at gøre sig bekendt med en enkelt mere fremskreden stats reformskoles love, opnår man altså tillige at få et indblik i den retning, i hvilken denne del af lovgivningsvirksomheden går også i de øvrige stater. Vi skulle derfor gen-give i oversættelse

„Lov*)

om reformskolen i Meriden, vedtagen af senatet og repræsentanternes hus i Connecticut.

§ 1.

„Når en dreng under 16 års alder er overbevist om en forbrydelse eller forseelse (misdemeanor), som straffes med bøde eller fængsel, dog ikke livsvarigt, kan retten eller fredsdommeren, alt efter omstændighederne, overgive ham til reformskolen, hvor han skal forblive, til han har nået 21 års alder, medmindre han forinden er sat i frihed af skolens direktion (board of trustees). Dommere ved statens kriminal- og politiretter såvel som fredsdommere skulle have magt til at overgive til reformskolen:

1. Enhver dreng under 16 år, som enten ifølge en nu i staten gældende lov eller ifølge en lov, som senere træder i kraft, måtte være skyldig til fængselsstraf.

2. Enhver dreng under 16 år, hvis forældre ere anklagede for sådanne forbrydelser, der, hvis de bevises, medføre fængselsstraf; — dog må i dette tilfælde forældrene give deres samtykke.

3. Enhver dreng under 16 år, som er blottet for et passende hjem og for midler til på ærlig måde at erholde livets ophold, eller som opdrages til eller står fare for at blive opdraget til at føre et lediggænger- eller forbryderliv.

4. Enhver dreng under 16 år, som er uforbederlig eller stadig ringeagter sine forældres eller sin værges befalinger, som fører et vagabondliv eller tyr til steder, hvor usædelighed udøves, som ikke vil udføre arbejde, der svarer til hans alder og evner, eller som undlader at gå i skole.

§ 2.

„Enhver dreng, som sendes til reformskolen, skal forblive der, indtil han er 21 år gl., medmindre han tidligere løslades eller anbringes i lære; men ingen dreng må til-

*) Annual report of the Connecticut state reform school, Meriden 1885.

bageholdes i anstalten, efter at forstanderen har erklæret ham for *fuldstændig forbedret* („fully reformed“).

§ 3.

„Når der er optaget så mange drenge i skolen, at ikke flere på passende måde kunne anbringes der, er det direktionens formands pligt at meddele dette til kriminal- og politiretterne, hvorefter de nævnte retter ikke må sende drenge til skolen, før formanden har meddelt dem, at flere kunne modtages.

§ 4.

„Hvis nogen person lokker eller søger at lokke bort fra skolen en dreng, som på lovlig måde er overgivet den, eller huser, skjuler eller hjælper at huse eller skjule nogen dreng, som er flygtet fra nævnte skole, da skal sådan person, efter at være overbevist, kendes skyldig i lovstridig handling og skal betale en bøde af ikke under 10 og ikke over 100 dollars, hvilken sum betales til direktionens kasserer.

Enhver sherif, undersherif, konstabel eller lokal politibetjent og enhver funktionær ved nævnte skole skal have magt til — og gøres det herved til en pligt, så vidt det står i hans magt — at arrestere enhver dreng, som måtte være undvegen fra skolen, og føre ham tilbage der til.

§ 5.

„Direktionen skal have fuld magt til efter bedste skøn at anbringe enhver af skolens drenge under mindreårigheden ved sådan beskæftigelse og foranledige ham undervist i sådanne nyttige kundskaber, som passe for hans alder og evner; og den kan, med samtykke af vedkommende dreng eller hans forældre eller værge, sætte ham i lære under mindreårigheden eller for en kortere tid for at lære et håndværk, eller anbringe ham ved en anden beskæftigelse, hvis det efter dens skøn kan tjene til drengens fremtidige vel. Formanden i direktionen skal i dette øjemed være bemyndiget til på dennes vegne at afslutte lærekontrakt for enhver sådan dreng, hvilken kontrakt skal have samme

gyldighed og virkning, som om den var afsluttet af hans lovlige værge, og skulle disse kontrakter samles og opbevares i reformskolens arkiv.

§ 6.

„Hvis en sådan i lære anbragt dreng skulde vise sig at være upålidelig og uforbedret, kan direktionen efter sit tykke tage samme dreng tilbage i reformskolen for at holdes der på samme måde, som før han sattes i lære, hvorefter vedkommende kontrakt ophæves. Hvis en af direktionen anbragt dreng efter direktionens skøn har fået et dårligt (unsuitable) hjem, eller hvis den person, til hvem sådan dreng er betroet, skulde vise sig at være uskikket til på rette måde at opdrage og tage vare på ham, kan direktionen efter sit tykke (at their discretion) tage samme dreng tilbage til skolen.

§ 7.

„Nårsomhelst en dreng er udskreven fra skolen til sine forældre eller for på anden måde at sørge for sig selv (undtagen når han er sat i lære som i foregående § omtalt), skal han kun være udskreven *på prøve*, og direktionen skal have magt til at lade ham bringe tilbage til skolen, når flertallet af medlemmerne mener, at drengens vel befordres ved denne fremgangsmåde.

§ 8.

„Alle love, som ere i strid med den foregående, ophæves herved.“

Her gengives tillige et „cirkulære“, som Connecticut reformskole tilstiller hvert barns forældre eller værge en kopi af.

„Cirkulære

til efterretning for forældre og værger.

„Vi underrette Dem herved om, at Deres idag rigtig er optagen i denne anstalt for at forblive her under hans mindreårighed eller indtil han på anden måde udskrives i overensstemmelse med skolens regler. Enhver dreng med gennemgående (uniform) god opførsel kan nå

sin „æres grad“ (honor grade) i ét år fra optagelsen i skolen at regne. Han overgives da på prøve til sit hjem, hvor han får lov til at forblive, så længe han opfører sig godt. Hvis hans opførsel i skolen ikke er god, vil tiden for opnåelsen af denne betingede udskrivning forlænges. Til Deres yderligere underretning anses det for rigtigt at fastslå, at institutionen ikke er et fængsel, men en skole for tvang og forbedring, hvor eleverne modtage sådan undervisning og opdragelse, som er bedst skikket til at danne og vedligeholde en dydig karakter, til at vænne dem til flid og til at bringe dem frem i de kundskabsgrene, hvori der gives undervisning i statens almindelige skoler. De erholde her et i enhver henseende hyggeligt og fornøjeligt hjem, blive stadig holdte i virksomhed af en sådan art, som vil forhjælpe dem til på hæderlig måde at fortjene livets ophold efter at have forladt skolen.

„De have bestemte tider til hvile og leg; få rigelig kost og beklædning samt i sygdomstilfælde omhyggelig pleje og lægetilsyn. De besøge skolen regelmæssigt 6 dage om ugen, blive underviste af erfarne og dygtige lærere; om søndagen have de adgang til søndagsskoler og deltage i en almindelig gudstjeneste, som ledes af en af byens præster. Skolens katolske drenge modtage hver søndag en times undervisning af de „barmhjertige søstre“.

„For at nå den vise hensigt, i hvilken denne institution er oprettet, nemlig forbedringen af de drenge, der ere betroede til dens varetægt, vil det være nødvendigt for dem at forblive i skolen en tilstrækkelig lang tid for at modtage en sådan opdragelse og disciplin, som kan tjene til at rette deres slette sædvaner og befæste hos dem korrekte moralske begreber, stadighed og flid.

„Der sker hyppigt henvendelser til skolen om at få drenge udskrevne kort efter deres indlæggelse; men disse henvendelser kunne fornuftigvis ikke tages til følge. Erfaringen har lært bestyrelsen, at skolens interesser fremmes bedst ved at behandle alle drengene efter samme regler og

forlange, at enhver skal erhverve sit hæderstegn („honor badge“), før han forlader skolen. Hvis der gøres undtagelse fra regelen i et enkelt tilfælde, har enhver dreng ret til at forlange den samme undtagelse for sig, og institutionen vilde snart tabe sin reformatoriske karakter.

„Forældre, værger og andre nær pårørende have lov at besøge drengene den første onsdag i hver måned, på hvilken tid der ikke vil blive sparet nogen ulejlighed for at give al ønskelig oplysning om, hvorledes enhver dreng „står“ i skolen.

„Drengene have tilladelse til at skrive til deres venner 1 gang om måneden og venner til at skrive til drengene efter behag. Hvis en dreng bliver alvorlig syg, ville hans venner strax blive underrettede om hans tilstand“.

Stats reformskolerne stå under tilsyn af en af 5—10 medlemmer bestående ulønnet direktion (board of trustees), der vælges af statens guvernør eller af senatet eller af begge i forening. Hvert medlem vælges i almindelighed på 5 år; men fornyelsen sker successive, således at 1 à 2 medlemmer træde af hvert år. Kun et begrænset antal af direktørerne må bo i det distrikt (county), i hvilket skolen ligger. Direktionen holder fjerdingårige møder, og et af disse er tilige årsmøde; på dette vælger (i Connecticut) direktionen af sin midte en formand, der leder forhandlingerne, en sekretær, en kasserer og en eksekutiv komite, der på direktionens vegne fører det stadige tilsyn med skolens virksomhed og i det mindste en gang om måneden skal uden foregået anmeldelse inspicere skolen. De iagttagelser, komiteens medlemmer ved disse besøg gøre, og de foranstaltninger, de træffe, optegnes i en bog, som forelægges direktionen ved møderne. Direktionen vælger skolens forstander eller — som han kaldes — superintendent, i nogle stater, f. ex. Ohio, på 4 år ad gangen; superintendenten udnævner lærere og skolens øvrige funktionærer, dog med forbehold af direktionens godkendelse. Superintendenten er direktionen ansvarlig for anstaltens hele virksomhed og drift,

såvel hvad den pædagogiske, som hvad den administrative side angår. Til hans nærmeste medhjælp og til i hans forfald at varetage hans forretninger er ansat en vice-superintendent. Husmoderen („the matron“), som i almindelighed er forstanderens hustru, skal tage vare på de husholdningsforhold og påse, at de kvindelige funktionærer udføre deres pligter med flid og troskab.

Reformskolens beliggenhed og indretning anses i Amerika for et vigtigt spørgsmål. Af hensyn til indkøb såvel som til afsætning af varer bør stedet have gode kommunikationer. At ligge for nærved en stor by anses for mindre heldigt; men på den anden side bør man også undgå fuldstændig isolation, eftersom det liv, den virksomhed og de store foretagender, der følge nutidens civilisation, på en heldig måde kunne virke vækkende og ansporende på disciplenes ånd og energi.

Da skolens omgivelser kunne have en ikke ringe indflydelse, bør den ligge i en oplyst og sædelig kommune, hvis beboere stille sig i et venligt forhold til skolen og dens formål; ikke få amerikanske anstalter siges at lide under naboernes fjendlige sindelag over for dem.

Hvad bygningerne angår bestræber man sig ikke alene for at gøre dem solide og hensigtsmæssige, men også for at give dem et indbydende udseende. Omgivelserne søger man at gøre tiltrækkende ved parkanlæg og rigelig plantning. De større af disse anstalter gøre ved bygningernes mangfoldighed og spredte beliggenhed indtryk af en hel lille by. Ohio reformskole består således foruden af hovedbygningen af 10 familie bygninger, opkaldte efter statens 10 floder, alle beliggende i en rundkreds om hovedbygningen, dog med undtagelse af hjemmet for de 100 mindste børn (under 12 år); dette ligger $\frac{1}{8}$ mil fjernet fra de andre og har alt så fuldstændigt for sig selv, at dets beboere kun om søndagen ved gudstjenesten komme sammen med de andre elever. De øvrige familie bygninger have såvel skole- som andre rum hver for 50 drenge samt lejlighed for læ-

reren eller den „ældre broder“ og hans familie. Foruden de nævnte findes særskilte værkstedsbygninger for skomagere, børstebindere, grovsmede, skræddere, malere, tømrere, bage og bogtrykkere; fremdeles vare-, maskin-, gas-, is-, korn- og grønthuse; hospital, vaskehus, forskellige kreaturstalde og talrige andre udluse.

Spørgsmålet om, *hvilke børn der optages i skolerne*, må for de fleste staters vedkommende besvares i overensstemmelse med de foran meddelte love for reformskolen i Connecticut. Vel er der nogle instituter, der som reformskolen i Pontiac, Illinois*), kun optage drenge, der have begået forbrydelser, medens enkelte andre som „truantskolerne“ begrænse sig til lettere tilfælde. De fleste synes derimod at optage børn af meget forskellige kategorier, ligefra hjemløse børn og skulkere til grove lovovertrædere. Når der også i Amerika imod denne sammenblanding hæver sig røtter, der sige: „Lad ikke de slette drenge komme sammen med de gode!“ så svares der på den anden side: „Lad ikke en døng vide, at han er ond derved, at du anbringer ham for sig selv eller i selskab med lutter slette; thi ved at drage denne fordærvelige grænse vil det onde i stedet for at overvindes kun yderligere udvikle sig. Hvis derimod den dårlige dreng ser, at han behandles lige så godt som den, der opfører sig rosværdigt, så vil han selv bestræbe sig for at nå op til den samme gode opførelse, og han vil gøre dette desto ivrigere, jo mere de gode drenge ved deres eksempel og omgang få indflydelse på ham. Den fare, som dog i slige anstalter altid er tilstede for, at eleverne skulle fordærve eller fordærves af hverandre, søges reduceret til det mindst mulige ved klassificering indenfor anstalten i henseende til alder, ved rigelig beskæftigelse i arbejdstiden og

*) Da der i denne stat ikke findes nogen anstalt for mildere tilfælde som skulkeri og vagabonderen, måtte reformskolen ifølge sit regulativ i årene 1881—82 afvise over 300 henvendelser om optagelse for sådanne drenge, hvorfor man også forbereder oprettelsen af et institut for denne klasse af børn.

fornøjelig underholdning i fritiden samt ved stadig omhyggeligt og kyndigt tilsyn.

Ved de fleste skoler er det øvrigheden, der anbringer majoriteten af børnene, forældre og værger, kun en mindre del. I New-York Juvenile Asylum er forholdet nu dog noget anderledes. Om denne anstalt, som er en af de ældste (oprettet 1853) og største (c. 700 børn) i Amerika, berettes, at i begyndelsen af dens beståen blev $\frac{1}{5}$ af børnene indsatte af øvrigheden, $\frac{1}{5}$ af forældrene selv. I årenes løb have forældrene imidlertid fået mere tillid til asyllet, så at de nu hellere selv overgive de børn til anstalten, som de ikke selv kunne magte, end lade dem fortsætte deres udskjelser, indtil de blive anholdte og overgivne af magistraten. Som følge heraf blive for nærværende tid omtrent $\frac{1}{5}$ af børnene overgivne af forældrene selv.

Førend vi forlade spørgsmålet om, hvad det er for børn, der optages, og hvorfra de komme, skal her endnu bemærkes, at i nogle stater, f. ex. New-Hampshire, New-Jersey og Ohio, kan guvernøren eller overretten overføre fra fængslet til reformskolen sådanne unge forbrydere, som kunne ventes at ville have gavn af forandringen, ligesom der stundom er truffet bestemmelser, som tillade at føre den pågældende fra reformskolen tilbage til fængslet, når han viser sig vedblivende umedgørlig. I 1884 overførtes 23 unge forbrydere fra Ohio straffeanstalt (penitentiary) til reformskolen sammesteds. Gennemsnitsalderen for disse unge mennesker var 17 år, og deres forbrydelser vare mord, indbrudstyveri, landevejsrøveri og groft tyveri. Uagtet dette store antal blev modtaget af skolen med ængstelse, har det dog ikke haft noget alvorligt onde til følge; kun to ere flygtede, men atter pågrebne og efter loven førte tilbage til fængslet for at udstå deres oprindelig idømte straf.

Med hensyn til *opholdets varighed*, da er man ved de fleste skoler kommen til det resultat, at korte ophold ikke frugte.

Ifølge New-York Juvenile Asylums privilegier har den

øvrighed, som indlægger barnet, ret til nårsomhelst i løbet af de første 20 dage efter indlæggelsen at sætte det i frihed igen; efter de 20 dages forløb overgår denne ret til direktionen. I tidligere tid gav denne bestemmelse anledning til hyppige alt for tidlige udskrivninger, idet barnets venner søgte det udskrevet inden de 20 dage på grund af, at „forseelsen var ubetydelig, straffen derfor tilstrækkelig og barnets fremtidige opførsel garanteret ved gode løfter“.

Følgen af denne ufornuftige fremgangsmåde var, at de udskrevne meget hyppigt måtte indlægges påny. Nu har dette forhold forbedret sig, og forældre henvende sig sjældent for at få barnet så tidligt ud. Gennemsnitsopholdet i asylet er for tiden omtrent 17 måneder. I de andre institutter varierer gennemsnitsopholdet i almindelighed fra 15 måneder til 3 år.

Disciplinen.

Den straffende myndighed er som regel i superintendents hånd; og han kan overdrage den til dem, der iøvrigt have tilsyn med børnene; men enhver straf, som tildeles, må bringes til hans kundskab. Alle elever må — siges der i beretningen fra Ohio — have en levende følelse af, at lige så gerne, som styrelsen vil være mild og venlig, lige så stærk og ubøjelig er den også til at anvende stränge midler, når de milde ikke forslå. Alt, hvad der i så henseende sker, må føles at være retfærdigt og billigt.

De almindelige, bekendte straffemidler anvendes med nogen variation i de forskellige skoler. Om *sult* som straf hersker der delte meninger. *Militære øvelser* anses de fleste steder for at bidrage til god disciplin og anvendes meget. I Colorado består hovedstraffen for slet opførsel i at *stå ret* på de tider, da der ikke arbejdes, læses eller soves. Endelig gives der hyppigt synlige tegn såvel på dårlig som på god opførsel, og dette står da gerne i forbindelse med den inddeling af eleverne i grader eller klasser efter opførselen, der går igen i så mange amerikanske opdragelsesanstalter. En nyankommen dreng sættes i en

vis klasse, fra hvilken han efter omstændighederne kan hæve sig til en højere eller ved slet opførsel synke ned i en lavere. Har en dreng gennemgået alle grader, anses han for „fully reformed“ \circ : moden til udskrivning; og det er sjældent, at en sådan „reformeret dreng“ atter falder tilbage, medens dette ofte er tilfældet med dem, der udskrives efter en vis tid uden at have gennemgået alle grader. Da det muligens kan have interesse at se, hvorledes amerikanerne have sat denne „gradinddeling“ i system, skulle vi give en fremstilling af fremgangsmåden i Ohio reformskole.*)

Som grundlag for en rigtig bedømmelse af en drengs stilling og fremskridt i denne anstalt blev der d. 1/1 1885 indført et nyt system af pointgivning, „merits and demerits“ eller — som vi ville kalde det — plus og minus. Herved kommer enhver dreng til at stå i den klasse, som han tilhører, dels i forhold til størrelsen af de forbrydelser, for hvilke han er indsat, dels i forhold til hans flid og opførsel i skolen. I henseende til de før indlæggelsen begåede forseelser inddeles drengene i 3 klasser.

1. For mord, manddrab, opbrydning af jernveje, landevejsrøveri, ran og brandstiftelse gives — 6000 minus.

2. For overlagt vold, bedrageri af over 35 dollars, stort tyveri, falsk og mened — 5000 minus.

3. For at hjælpe fanger til at undfly, for bedrageri af under 35 dollars og for småtyveri — 4000 minus.

For god opførsel i afdelingen er fastsat 10 plus pr. dag.

For flid og god opførsel i skolen kan der derhos ved begyndelsen af hver måned tildeles 10 plus extra. Hvis en dreng i 3 på hinanden følgende måneder har opført sig godt, gives der ham 200 plus extra. Hvis en dreng underretter superintendenten eller en anden funktionær om, at nogen dreng pønser på at løbe bort, gives der ham for sådan underretning 300 plus extra.

*) 29th annual report of the trustees of the Ohio state reform school. Columbus 1885.

Løgn, usømmelig opførsel (profanity), tyveri eller klammeri vil ikke alene ophæve dagens plus, men også pådrage overtræderen 10 minus; i mere graverende tilfælde kan denne fremgangsmåde udstrækkes til 2 eller 3 dage. Når en dreng indespærres i arresten, står hans (+ og -) rubrik blank så længe, indespærringen varer. Særegne tilfælde noteres af læreren i protokollen, og forstanderen gøres opmærksom derpå ved næste uddeling af hæderstegn (badges). Lærere og andre, som have børnene under sig på marken eller i skolen, må give drenge for udmærket lærte lektier eller for extra anstrængelser ved arbejdet et à to plus, at indføre i protokollen.

Når en dreng på denne måde har fået så mange plus, at de ophæve alle hans minus, får han lov til at rejse hjem som „fraværende med tilladelse“ (leave of absence) for 4 måneder. Viser han sig at være flittig og tro, behøver han kun hver 4de måned at forny sit „leave of absence“-kort, indtil han bliver 21 år. Er han derimod utro, sendes han tilbage til anstalten igen, og undlader han at forny sit kort, betragtes og behandles han som en bortrømt.

Selv om der kan rejses begrundede indvendinger mod dette system af „merits and demerits“ i almindelighed, og selv om man ved mindre anstalter, hvor en enkelt mand kan lære hvert barn grundigt at kende, vil finde det overflødig og vidtløftigt, ja måske skadeligt, så må man dog indrømme, at ved institutioner så store som de amerikanske kan systemet, anvendt på rette måde, blive en uundværlig vejledning for den øverste styrelse til en retfærdig bedømmelse af hvert enkelt barn.

Det legemlige arbejde.

Da undervisningsforholdene ved reformskolerne ikke frembyde særlig interesse, skulle vi forbigå arbejdet i skolen og vende os til det vigtige spørgsmål om børnenes beskæftigelse med legemligt arbejde.

I rigtig erkendelse af, at ukendskab til lovligt arbejde

og erhverv er den åbne dør til forbrydelse, lægger man megen vægt på at lære eleverne sådanne arbejder, hvorved de senere kunne fortjene livets ophold; men da man derhos ikke kan se bort fra de pædagogiske fordringer om, at arbejdet skal udvikle kræfterne, beskæftige sindet, forøge intelligentsen og vække æresfølelsen, og da endelig penge- spørgsmålet ikke altid helt kan holdes ude, så ses opgaven at være ikke uden vanskeligheder.

Arbejdet i mark og have tillægges der gennemgående stor betydning, hvorfor der også som nødvendigt tilbehør til reformskolen fordres et tilstrækkelig stort samt *frugtbart og godt* stykke jord, så at drengene ikke skulle arbejde og svede uden at høste, men tværtimod se, at arbejdet bærer sin rigelige frugt. Om *havearbejdets* forædlende virkning udtaler gartneren ved reformskolen i Connecticut: Jeg har også her gjort den erfaring blandt drengene, hvor rå de end ere, at når de komme til at arbejde mellem blomsterne, kan man være sikker på, at de blive „nedstemte“ (toned down), og at der bliver bedre drenge af dem.“ En anden virksomhed, der ligeledes har det fortrin at foregå i fri luft og at lægge beslag på kræfterne, er *teglstensfabrikationen*, som drives ved mange skoler, og som er ret indbringende.

Af inden dørs arbejder har man mange steder tidligere måttet lade sig nøje med sådanne ting som linnedsyning, æskefabrikation, fletning af stølesæder; men da disse arbejder lønne sig dårligt og derfor ikke egne sig til senere at skaffe lærlingen subsistentsmidler, søger man at komme bort fra dem. Istedensfor har man ved flere af de større skoler indrettet en hel mængde værksteder for de forskellige håndværksfag, i hvilke eleverne, *hver efter sine anlæg*, kunne blive uddannede til dygtige håndværkere. En dreng kan godt få lov at forsøge sig i flere værksteder, for at man kan være så meget mere sikker på, at han kommer på sin rette plads. Ved Ohio skolen drives således foruden mark- og havebrug smede-, tømmer-, skomager-, maler-, skræ-

der-, børstebinder- og bagerhåndværk; desuden beskæftiges nogle drenge ved telegrafene, andre i trykkeriet*) og i gasværket. Et mekanisk værksted søger at uddanne dem, hvis lyst og anlæg gå i denne retning.

Selv om man i flere henseender kunde have betænkeligheder over for *størrelsen* af slige anstalter, hvor flere 100**) vanskelige børn bringes sammen for at opdrages, så er her just et felt, hvor de store anstalter øjensynligt bære prisen for de små. Thi når man erindrer, at de amerikanske reformskoler jævnlig beholde deres elever til en mere fremrykket alder (16—21 år), så kan man ikke højt nok vurdere fordelene af, at hver elev kan på skolen erhverve sig en faglig uddannelse afpasset efter hans særlige evner og anlæg, så at han, når han træder ud i livet, som oftest vil være i stand til fuldt ud at sørge for sig selv. Det oplyses til eksempel, at de drenge, som ved Illinois' reformskole ere blevne uddannede som skomagere, kunne strax efter udskrivningen fortjene fra 9 til 16 dollars om ugen.

Søndagen. Fritidens anvendelse.

De store konfessionelle forskelligheder, som findes hos befolkningen i almindelighed, ere ogsaa repræsenterede i reformskolerne, og den forsigtighed, man derfor må iagttage for ikke at støde den religiøse følelse, kan næppe undgå at lægge et tryk på religionsundervisningens inderlighed og væsenlig at indskrænke samme i retning af kun at omfatte morallæren. Dette synes ogsaa at fremgå af, hvad CHARLES H. BOND udtaler i beretningen for 1882 fra Connecticut industrial school: Der kan, siger han, næppe finde nogen sand forbedring sted uden påvirkning af den religiøse følelse; denne bør udvikle sig naturligt, uden tvang. I en

*) Her trykkes blandt andet det ved og for skolens drenge, under superintendentens ledelse udgivne ugeblad „The Ohio industrial school journal.“

**) Selv hvor familiesystemet er indført, ere familierne på grund af pekuniære forhold altid meget store, sjældent under 40—50.

skole af denne art ere vi meget omhyggelige for at undgå enhver hentydning til konfessionelle forskelligheder, men lære desto omhyggeligere de pligter, vi skyldte gud og næsten. Et alvorligt ønske om, at vore tanker, ord og handlinger kunne være gud velbehagelige, er det stærkeste incentiv til et bedre liv“. Religionsundervisningen indgår ikke som fag i den egenlige undervisning, men den fornødne påvirkning søges tilvejebragt dels ved de daglige andagtstimer morgen og aften, dels ved søndagsskolen, som er i virksomhed søndag formiddag, og dels ved den almindelige gudstjeneste, som finder sted om eftermiddagen, og som ledes af egnens eller byens præster. I Connecticut indust. school have 24 forskellige præster i 1884 prædikeret til gudstjeneste om søndagen.

Ligesom opholdet i anstalterne i almindelighed gøres så behageligt og fornøjeligt for eleverne, som det kan forenes med arbejde, orden og disciplin, således har man særlig opmærksomheden henvendt på frihedens anvendelse på bedste måde. Midler til uskyldig fornøjelse og tidkort have derfor en fremtrædende plads i skolerne. Næsten enhver leg såvel inden dørs som uden dørs er tilladt, når kun dens uskyldighed er uomtvistelig. Såvel boldspil som slæder og skøjter forefindes i mængde. Enhver dreng får gerne et stykke jord til behandling efter eget tykke, og man opmuntrer til blomsterdyrkning.

Drengene indøves slittigt i sang og musik; de fleste skoler have deres af elever dannede musikkorps, ofte på 20—30 personer, alle forsynede med horninstrumenter. CHARLES E. HOWE siger herom: „Intet er så vel skikket til at vække og løfte drenge som god musik, både vokal og instrumental, især når de selv frembringe den.... „Der er intet, som giver en institution mere karakter, eller i hvilket drengene sætte mere personlig stolthed“.

Disse musikkorps gøre især fortrinlig virkning ved de om sommeren jævnlige foretagne udflugter, der ofte strække sig over flere dage. Ved reformskolen i *Maine* få alle

1ste grads drenge årlig en sådan længere tur; et år gik man således med 80 drenge pr. dampskib til en nærliggende ø, hvor man slog lejr i en herlig skov, improviserede køkken m. m. under åben himmel, overnattede i en nærliggende lade og tilbragte 8 fornøjelige dage i ubunden frihed med allehånde drengespøt og med ture i skov, mark og strand. Ved samme skole få drengene betaling for overarbejde, og der tillades dem en fornuftig, kontrolleret brug af disse penge; for dem få de således også stundom lov at besøge theatret eller overvære koncerter i Portland, ligesom de en gang imellem bese udstillinger og markeder i denne by.

For børnenes underholdning sørges fremdeles ved gode bogsamlinger, ligesom der ved skolerne holdes et — ofte urimeligt stort — antal blade og tidsskrifter, ved Ohio skolen således 47, af hvilke rigtignok mange leveres frit af udgiverne. Skønt den betragtning, at barnehjertet lettest vindes ved mildhed og kærlighed, og at det gode, som bor i det, bedst bringes til udvikling, når barnet føler, at man gør, hvad man kan for at skabe det en tilfreds og lykkelig tilværelse, og skønt de bestræbelser for at gøre reformskolelivet så tiltrækkende og fornøjeligt som muligt, hvilke vi i det foregående have omtalt, altså have en stor berettigelse, så er det dog på den anden side indlysende, at her er en grænse, som ikke må overskrides, dersom man ikke vil udsætte sig for at forvænne eleverne således, at de ville føle sig utilfredse med de vilkår, hvorunder de senere komme til at leve. Uagtet vi kun have hørt en enkelt røst*) hæve sig imod at gå for vidt i denne retning, synes det dog, som om man mere end på et sted er i færd med at overskride den nævnte grænse.

Reformskolernes omsorg for børnenes velfærd efter udskrivningen.

Om end skolen har erklæret barnet eller det unge men-

*) Board of trustees for reformskolen i Massachusetts 1881.

neske for „fully reformed“, er meningen selvfølgelig ikke den, at opdragelsen nu skulde være således fuldendt, at den unge, når han atter træder ud i livet, skulde være uden for al fare, tværtimod! Ofte ville de gamle fristelser indfinde sig igen, og ny ville komme til i en alder, da stærke drifter ere fremme, medens karakteren ikke endnu har opnået nogen betydelig fasthed. Dertil kommer, at børnenes gamle slette omgivelser nu alle — som oftest af egoistiske hensyn — forsøge at gøre deres indflydelse gældende; og hvis dette lykkes, vil mangen yngling lidt efter lidt igen drages ned på de dårlige veje. Det gælder nemlig i Amerika som her og over alt, at *mange af disse børns forældre trænge mindst lige så meget til opdragelse som børnene selv og burde derfor med rette have gennemgået en reformskole, før deres børn nogensinde så dagens lys. Grundbetingelsen* for med held at kunne kæmpe med disse vanskeligheder er imidlertid tilstede i Amerika, idet *lovgivningen hjemler øvrigheden gennem reformskolerne ret til formynderskab for disse børn indtil myndighedsalderens indtræden*. Det er betegnende, at man i det fri amerikanske samfund ikke er veget tilbage for i børnenes og samfundets vel forståede interesse at gøre dette indgreb i forældrenes rettigheder; og det fortjener at fremhæves, at man allerede for over et halvt århundrede siden med styrke gjorde dette synspunkt gældende.

I en kendelse, som overretten i Pennsylvania afgav i Debr. 1828, og som var tiltrådt af samtlige dommere, hedder det blandt andet: . . . „Når de naturlige forældre enten ere udulige eller uværdige til at opdrage deres børn, bør da ikke formynderskabet over disse tages fra dem og overgives til samfundet? Det må erindres, at staten er i høj grad interesseret i borgernes oplysning og sædelighed, og at opdragelsens gerning strengt taget tilhører den. At dette arbejde ordenligvis betros forældrene sker, fordi det sjældent kan lægges i bedre hænder; men når forældrene ere uskikkede eller fordærvede, hvad skulde da forhindre sam-

fundet fra selv at overtage den gerning, som det til sin egen skade har ladet varetage af andre?

Med hensyn til det formentlige indgreb i uantastelige rettigheder ved personers internering i opdragelsesanstalter, da er dette ikke mere, end hvad man i større eller mindre udstrækning finder sig i i enhver skole, og vi anerkende ikke nogen *naturlig ret* til fritagelse for sådanne tvangsforholdsregler, der sigte til et barns velfærd; heller ikke kan der være tvivl om disse forholdsreglers anvendelse i dette særlige tilfælde. Barnet bortrives fra en vej, som nødvendigvis måtte ende i åbenbar fordærvelse, og *tvungen er her ikke alene lovlig; men det vilde være en ligefrem grusomhed ikke at anvende den**)“.

De, der her hjemme arbejde for den forsømte ungdoms opdragelse, må ved tanken om vor egen mangelfulde lovgivning på dette område med et suk se hen ikke alene til Amerika, men også til de fleste evropæiske kulturlande, der her ere langt forud for os. Det er sørgeligt, men sandt, at så længe forældremyndigheden ikke tages fra de forældre, som ikke kunne eller ville opdrage deres børn, og lægges over på samfundet eller dets institutioner, vil ikke alene såre meget forebyggende og reformerende arbejde forblive ugjort, men en del af det dygtige arbejde, som nu udføres i vore anstalter, vil være spildt, medens en anden del vil bære ringere frugt for samfundet og den enkelte, end man ellers kunde vente.

Lovgivningen kan imidlertid ikke gøre alt; den kan kun skabe vigtige betingelser for et heldbringende arbejde.

Vi skulle nu se, hvorledes man i Amerika har benyttet disse betingelser.

Som vi i det foregående have set, beror varigheden af opholdet i anstalterne de fleste steder udelukkende på vedkommendes opførsel; nogle udskrives derfor efter kortere, andre efter længere tid, nogle i en forholdsvis ung, andre

*) Report of Ind. School of Connec. 1880.

i en meget fremrykket alder. De, der have et ordenlig hjem, sendes til dette, forsåvidt forældrene ønske det; de, der ikke have et sådant, anbringes af anstalterne i familier, mest farmer-familier, eller i en eller anden lære. Men hvad enten de gå til hjemmene eller andensteds hen, hvad enten de udskrives tidlig eller sent, så stå de alle under skolens kontrol til det 21 år. Denne kontrol føres på en fortrinlig måde ved den tidligere omtalte *betingede udskrivning*, ifølge hvilken enhver udskreven med visse mellemrum må præstere bevis for god opførsel; i mangel heraf tages drengen tilbage til anstalten, under hvis formynderskab han således stedse har en opretholdende følelse af at stå.

Det mangler sjældent på tilbud fra familier, som ville modtage disse unge personer; men mange af dem, der melde sig, vise sig at være ganske uskikkede til øjemedet, idet de enten mangle den fornødne fornuft og fasthed eller alene benytte børnene som middel til at skaffe sig så store pekuniære fordele som muligt. Udsøgningen af de rette hjem vil derfor altid være en lige så vanskelig som vigtig sag. Den jævnlige forbindelse, hvori skolen må stå med disse hjem, kræver en meget betydelig korrespondance, og man kan derhos ikke altid stole på de indkomne beretningers pålidelighed og upartiskhed, hvorved man udsættes for at gøre vedkommende barn uret. Det er derfor naturligt, at man har ønsket at få dette forhold ordnet på en mere praktisk og mere betryggende måde, og det er heldigt, at en i enhver henseende tilfredsstillende løsning synes funden. Ved en del skoler er nemlig hele den virksomhed, der går ud på dels at anbringe myndlingene i passende familier, dels at føre tilsyn såvel med disse som med hine, lagt i hænderne på en enkelt fra direktionen udsendt mand — „*Visiting Agent*“*) —, der med dyb interesse for sagen forener myndighed til under sine besøg at skride ind og

*) Undertiden har en af direktionens egne højt ansatte medlemmer påtaget sig en sådan agents arbejde.

foretage de forandringer, som efter hans skøn måtte være ønskelige eller nødvendige. Undertiden vil en dreng (eller pige; thi for pigerne er agentens virksomhed vistnok endnu betydningsfuldere), som der er ført klage over i én familie, trives og opføre sig vel i en anden, hvorfor agenten skal kunne foretage en sådan overflytning. Fremdeles vil agentens betimelige besøg ofte kunne overvinde vanskeligheder, udjævne differentser og berigtige misforståelser. Den uventede tilsynekomst af en repræsentant for skolen og den vedvarende forventning om et nyt besøg vil føre til en mere omhyggelig iagttagelse af, hvad skolen fordrer for sine myndlinge. For disse sidste vil besøget efter omstændighederne være en glædelig opmuntring eller en gavnlig påmindelse. I beretningen om Connecticut industrial school for 1885, hvor der i de sidste år har været ansat en „visiting agent,“ hedder det: „Ingen del af arbejdet er vigtigere end dette vedvarende tilsyn, der har til hensigt at forhindre vore myndlinge fra at falde tilbage til fordærvelige sædvaner og slet selskab.“

Ved enkelte skoler, hvor en sådan agent ikke er ansat, besørger inspektionen lejlighedsvis af superintendenten eller en af skolens andre funktionærer; men ved mange anstalter er endnu ingen slig inspektion indført.

De opnåede resultater.

Ved den nationale fængselskongres i St. Louis 1874 forelagdes der meddelelser om resultatet af arbejdet i 36 instituter i de Forenede Stater, og med hensyn hertil udtalte en af Amerikas mest kompetente mænd på dette område, Dr. Wines*), sig således:

„Disse statistiske oplysninger vise dette arbejdes opmuntrende og håbefulde karakter. Af de 90,000 børn, som have følt de pågældende institutioners velgørende virkninger, er det store flertal blevet udfriet fra leddiggangens, vagabondlivets og den tidlige forbrydelses slagte landevej

*) Død d. 10 december 1879.

og i det mindste for en tid af 2 år blevet underkastet den oprejsende og forædlende indflydelse af arbejde, opdragelse og religion. Og med hvilke resultater? Tre fjerdedele — det er 70,000 — berettes at være for bestandig forbedrede og at leve et selvstændigt og hæderligt liv. Det kan sikkert antages, at uden den helbredende indflydelse af disse stille og beskedne, men flittige og hårdt arbejdende institutter vilde 4 af 5 af disse piger og drenge være gledne ned i den forbrydelsens strøm, som farer hen over vort land. Ingen regne- eller talekunst kan rettelig fremsætte det ved disse hjælpemidler opnåede gode. Der gives ingen visere anvendelse af penge, intet billigere forsvar for liv, ejendom og offentlig orden. Dog, hvad ere de materielle fordele i sammenligning med menneskehedens højere interesser, og hvad ere udgifterne, når de vejes imod samfundets pligt, at forøge midlerne til sædelig fremgang og at standse uvidenhedens og fattigdommens, råhedens og forbrydelsens tiltagen.“

De her meddelte statistiske oplysninger stemme vel overens med de beretninger om samtlige reformskolers virksomhed, der hvert år udgå fra bureauet for opdragelse i Washington. Det fremhæves nemlig her som resultat af virksomheden, at fra 60 til 75 pct. af eleverne blive til gode borgere.

En væsenlig betingelse for, at de bedst mulige resultater opnås, er det selvfølgelig, at anstalterne arbejde med den fornødne ro, at ansættelse og afskedigelse af tilsynsmænd ikke ske af politiske eller andre uvedkommende, men alene af pædagogiske og saglige hensyn. At denne betingelse ikke altid er tilstede synes at fremgå af følgende udtalelse af G. E. Howe*):

„Partipolitiken har i sin uvidenhed og begærlighed lagt sin ødelæggende hånd på meget i dette land; men den gør

*) Twenty ninth annual report of the Connecticut State reform school. Meriden 1881.

intet så fordærveligt, som når den giver sig af med vore institutioners højeste interesser og behandler dem som bold for sine egoistiske luner. Før folket fredlyser disse anstalter og beslutter at befri dem for politiske partigængeres rænker — før ville fængselssystemerne ikke blive bedre end de ere, og før ville de store og glimrende løfter, som fængselssystemet rummer, ikke blive indfriele.“

Udgifterne ved skolerne ere temmelig forskellige, men variere dog gerne mellem 400 og 800 kr. pr. barn om året.

Sluttelig skal bemærkes, at den egenlige reformskoles arbejde suppleres dels af sådanne anstalter (asyler), der kun antage sig forladte og forsømte børn, dels af sådanne, som indtage en stilling nærmere fængslet, og som føre navn enten af „houses of correction“ eller af „workhouses“. Der er af denne slags anstalter i de forenede stater 30—40. Den i New-York har c. 100 unge mennesker i alder fra 16 til 30 år.

E. W. ROLSTED.
Forstander
for Københavns Internat.
